

SVRAB (SCABIES)

Svrab ili scabies je infekcija kože koju uzrokuje grinja *Sarcoptes scabiei* var. *hominis*, maleni i oku često nevidljivi parazit ljudi koji se ukopava ispod površine kože pacijenta te na taj način dovodi do razvoja simptoma.

Svrab se češće javlja u zimskim mjesecima kada se osobe više zadržavaju u zatvorenom prostoru, rjeđe se peru i kupaju.

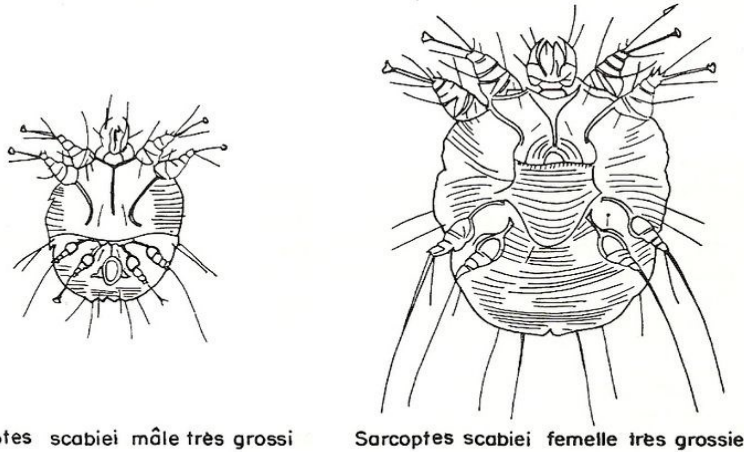

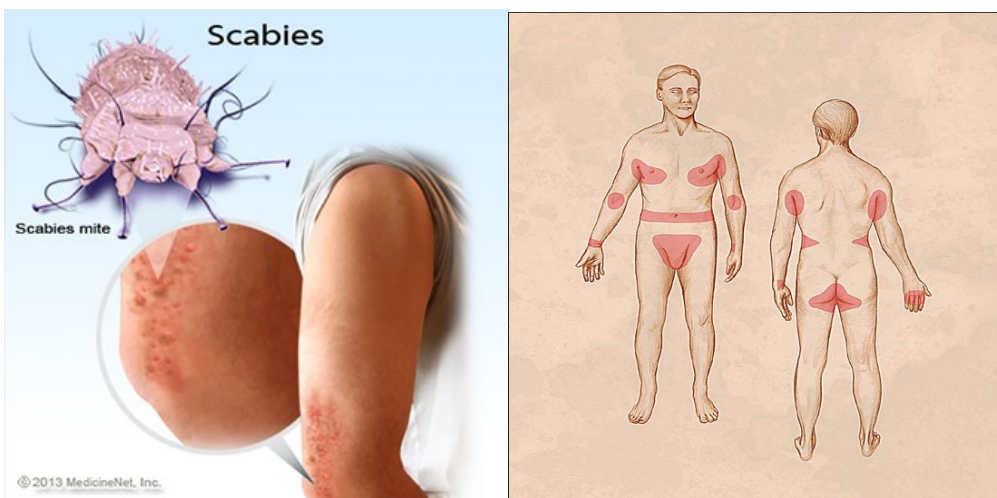
Fig 77. *Sarcoptes scabiei*.

SIMPTOMI SVRABA

Oplođena ženka u koži čovjeka kopa (buši) kanale u koje polaže jaja. Množeći se brzo, grinje neprestano kopaju nove kanale što čovjek osjeća kao svrbež, te se javlja crveni osip na mjestima koja se grebu.

Prosječna inkubacija svraba je 2 do 6 tjedana, maksimalno 8 tjedana. Važno je znati da za to vrijeme osoba predstavlja izvor infekcije za okolinu.

Najčešće lokalizacije svraba su između prstiju šake, na ručnom zglobu, podlakticama, lakovima, pazusima, donjoj strani trbuha, unutarnjoj strani bedara, dojka oko bradavica, spolovilu, donjoj strani stražnjice.

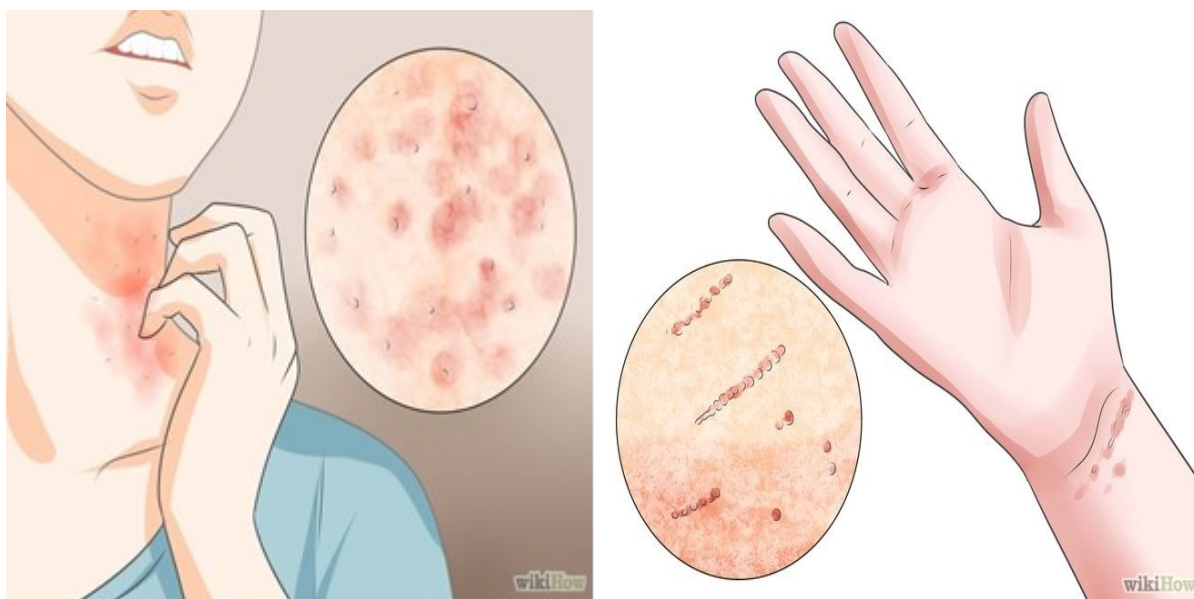
PRIJENOS SVRABA

Najčešći izvor zaraze je osoba pri kraju inkubacije koja još nema izražene smetnje ili bolesnik sa jasno izraženim znakovima bolesti.

Svrab se prenosi s oboljele na zdravu osobu:

- direktnim dodirrom kože na kožu
- spolnim odnosom
- rubljem, odjećom, ručnicima i posteljinom

Širenju epidemije pogoduju loše socijalno – ekonomske prilike, nizak higijenski standard, ali ima i nepoznatih faktora u zemljama visokoga životnog standarda i odličnih higijenskih prilika.

LIJEČENJE I PREVENCIJA

Važna mjera u sprječavanju širenja svraba je brzo i pravovremeno otkrivanje bolesnih osoba te obrada njih i njihovih kontakata.

- Postupanje sa oboljelim od svraba te njihovim kontaktima

Svi koji su bili u kontaktu s oboljelima od svraba, bez obzira jesu li razvili simptome svraba ili ne, trebaju se tretirati 5%-tnim Permetrinom ili 25%-tnim benzilbenzoatom (linimentum). Naša preporuka je tretiranje Permetrinom zbog jednostavnosti primjene a doktor opće prakse će odlučiti kojim preparatom ćete se tretirati. Sve osobe tretiraju se ISTOVREMENO, tj. svi počinju sa tretmanom isti dan.

5%-tni Permetrin

Permetrin se nanosi na CIJELO TIJELO. Na lice i vlasište (glavu) se **NE** nanosi, osim kod oboljele djece i to po preporuci dermatologa. Nije dovoljno mazati samo mjesta gdje koža svrbi već cijelo tijelo. Preparat se maže **jednokratno**, a nakon 14 sati može se tuširati. Postupak mazanja **ponavlja se za 7 dana**. Osobe koje nisu imale simptome svraba ne moraju ponavljati postupak.

25% Benzilbenzoat

Također se nanosi na cijelo tijelo, osim lica i vlasišta (glave). Izuzetak su i ovdje mala djeca kojoj se po preporuci dermatologa može tretirati i glava.

Tretman traje **pet dana**, a sastoji se od nanošenja emulzije benzilbenzoata također na cijelo tijelo. Nanošenje emulzije se izvodi na način da se vata ili gaza natope emulzijom te se njome premaže tijelo i pusti da se osuši kroz desetak minuta. Nakon toga premaže se još jednom.

Tijekom ovih pet dana ovaj postupak mazanja se treba ponavljati svaki dan. Za to vrijeme preporučljivo je da se ne kupa i ne tušira. Ukoliko se osoba želi tuširati ili kupati, mora odmah nakon pranja provesti cijeli postupak nanošenja benzilbenzoata na cijelo tijelo.

Kod oboljelog se liječenje ponavlja nakon 7 dana (u trajanju od 5 dana). Osobe koje nisu imale simptome svraba ne trebaju ponavljati postupak.

- Postupanje s odjećom i posteljinom

Osobe koje podliježu tretmanu trebaju svu odjeću i posteljinu koju su koristili do 72 sata prije početka tretmana oprati na temperaturi od 60°C (još bolje iskuhati) i nakon sušenja izglacati. Ukoliko nije moguće odjeću, posteljinu i pokrivače prati na 60°C, treba ih spremiti u plastične vreće i odložiti sedam dana. Nakon toga oprati na temperaturi prikladnoj za materijal.

Na ovakav način treba postupati sa svakom odjećom, odnosno posteljinom koja se koristi za vrijeme prva tri dana tretmana.

- Postupanje s prostorijama

S obzirom na teoretsku mogućnost zadržavanja grinje u malim, laganim ljuškicama kože, koje mogu strujom zraka biti prenesene na manje udaljenosti (unutar jedne sobe), preporučljivo je prvo oprati pod i površine, te pristupiti usisavanju neposredno nakon pranja, dok je pod još vlažan, a radi izbjegavanja dizanja prašine.

SPREČAVANJE EPIDEMIJE

Osobe koje imaju simptome svraba **NE SMIJU** pohađati kolektiv zbog opasnosti od širenja zaraze **do 24 sata nakon početka tretmana.** Pacijent je obavezan javiti se u nadležnu Higijensko epidemiološku službu (HES) sa nalazima gdje će se procijeniti rizik pojave epidemije i sukladno tome će se poduzeti odgovarajuće mjere.

Obiteljski kontakti koji nemaju simptoma mogu pohađati kolektiv i ne trebaju se javiti nadležnoj HES, ali trebaju sprovesti terapiju.

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
KRAPINSKO ZAGORSKE ŽUPANIJE